

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS Cambridge International Level 3 Pre-U Certificate Principal Subject

CLASSICAL GREEK

9787/01

May/June 2011

2 hours 30 minutes

Paper 1 Verse Literature

Answer Booklet/Paper

Additional Materials:

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet.

Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.

Write in dark blue or black pen.

Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer four questions.

Section A: Answer all questions on both passages from your chosen text.

Section B: Choose one of the two essays set on your chosen text.

Section C: Choose **one** question from this section.

Either (a) Unseen Literary Criticism

or (b) one Essay on the theme relating to your chosen text.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.

The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

Section A

You must answer all the questions on both passages from your chosen text.

Either

Euripides, *Electra* (lines 1–111, 213–431, 487–698)

or

Homer, Iliad XXII

Euripides, *Electra* (lines 1–111, 213–431, 487–698)

1 Read the following passage and answer the questions:

Ήλ. ἄπελθε, μὴ ψαῦ το μὴ ψαύειν χρεών.	
'Ορ. οὐκ ἔσθὶ ὅτου θίγοιμὶ ἀν ἐνδικώτερον.	
Ήλ. καὶ πῶς ξιφήρης πρὸς δόμοις λοχᾶς ἐμοῖς;	
Όρ. μείνασ' ἄκουσον, καὶ τάχ' οὐκ ἄλλως ἐρεῖς.	
Ήλ. ἔστηκα· πάντως δ' εἰμὶ σή· κρείσσων γάρ εί.	5
'Ορ. ήκω φέρων σοι σοῦ κασιγνήτου λόγους.	
'Ηλ. ὧ φίλτατ', ὧρα ζῶντος ἢ τεθνηκότος;	
'Ορ. ζῆ· πρῶτα γάρ σοι τάγάθ` ἀγγέλλειν θέλω.	
Ήλ. εὐδαιμονοίης, μισθὸν ἡδίστων λόγων.	
Όρ. κοινῆ δίδωμι τοῦτο νῷν ἀμφοῖν ἔχειν.	10
Ήλ. ποῦ γῆς ὁ τλήμων τλήμονας φυγὰς ἔχων;	
Όρ. οὐχ ἕνα νομίζων φθείρεται πόλεως νόμον.	
'Ηλ. οὔ που σπανίζων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου;	
'Ορ. ἔχει μέν, ἀσθενὴς δὲ δὴ φεύγων ἀνήρ.	
'Ηλ. λόγον δὲ δὴ τίν' ἡλθες ἐκ κείνου φέρων;	15
Όρ. εἰ ζῆς, ὅπου τε ζῶσα συμφορᾶς ἔχεις.	
'Ηλ. οὐκοῦν ὁρᾳς μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας.	
Όρ. λύπαις γε συντετηκός ὥστε με στένειν.	
'Ηλ. καὶ κράτα πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῷ.	
'Ορ. δάκνει σ' άδελφὸς ὅ τε θανών ἴσως πατήρ.	20
Ήλ. οἴμοι, τί γάρ μοι τῶνδέ γὶ ἐστὶ φίλτερον;	
'Ορ. φεῦ φεῦ· τί δαὶ σὺ σῷ κασιγνήτῳ, δοκεῖς;	
'Ηλ. ἀπών ἐκεῖνος, οὐ παρών ἡμῖν φίλος.	
'Ορ. ἐκ τοῦ δὲ ναίεις ἐνθάδὶ ἄστεως ἑκάς;	
'Ηλ. ἐγημάμεσθ', ὧ ξεῖνε, θανάσιμον γάμον.	25
'Ορ. ῷμωξ' ἀδελφὸν σόν. Μυκηναίων τίνι;	
'Ηλ. οὐχ ῷ πατήρ μὶ ἤλπιζεν ἐκδώσειν ποτέ.	
'Ορ. εἴφ', ὡς ἀκούσας σῷ κασιγνήτῳ λέγω.	
'Ηλ. ἐν τοῖσδὶ ἐκείνου τηλορὸς ναίω δόμοις.	
Όρ. σκαφεύς τις ή βουφορβός ἄξιος δόμων.	30
'Ηλ. πένης ἀνὴρ γενναῖος ἔς τὶ ἔμὶ εὐσεβής.	

(Euripides, Electra 222-253)

(i) Describe what has occurred just before this passage. [3]

(ii) Translate lines 1–5 (ἄπελθε . . . κρείσσων γὰρ εί).

(iii) Lines 6–16 (ἥκω φέρων . . . συμφορᾶς ἔχεις): how does Electra's language make clear her love for her brother?[7]

(iv) Lines 17–31 (οὐκοῦν ὁρᾶς . . . ἔς τὶ ἔμὶ εὐσεβής): do you feel sorry for Electra? [10]

[Total: 25]

Euripides, *Electra* (lines 1–111, 213–431, 487–698)

2 Read the following passage and answer the questions:

'Ορ. χαῖρ', ὧ γεραιέ. τοῦ ποτ', 'Ηλέκτρα, τόδε	
παλαιὸν ἀνδρὸς λείψανον φίλων κυρεῖ;	
'Ηλ. ούτος τὸν ἁμὸν πατέρ' ἔθρεψεν, ὧ ξένε.	
'Ορ. τί φής; ὅδ᾽ ὃς σὸν ἐξέκλεψε σύγγονον;	
'Ηλ. ὅδὶ ἔσθὶ ὁ σώσας κεῖνον, εἴπερ ἐστὶ ἔτι.	5
'Ορ. ἔα·	
τί μ' εσδεδορκεν ὥσπερ ἀργύρου σκοπῶν	
λαμπρὸν χαρακτῆρὶ; ἡ προσεικάζει μέ τῳ;	
'Ηλ. ἴσως 'Ορεότου σ' ἥλιχ' ἥδεται βλέπων.	
'Ορ. φίλου γε φωτός. τί δὲ κυκλεῖ πέριξ πόδα;	
'Ηλ. καῦτη τόδ' εἰσορῶσα θαυμάζω, ξένε.	10
Πρ. ὧ πότνι', εὕχου, θύγατερ Ἡλέκτρα, θεοῖς.	
'Ηλ. τί τῶν ἀπόντων ἥ τί τῶν ὄντων πέρι;	
Πρ. λαβεῖν φίλον θησαυρόν, δν φαίνει θεός.	
'Ηλ. ιδού· καλῶ θεούς. ἢ τί δὴ λέγεις, γέρον;	
Πρ. βλέψον νυν ες τόνδ', ὧ τέκνον, τὸν φίλτατον.	15
'Ηλ. πάλαι δέδορκα· μὴ σύ γ' οὐκέτ' εῦ φρονεις.	
Πρ. οὐκ εῦ φρονῶ Ύω σὸν κασίγνητον βλέπων;	
'Ηλ. πῶς εἷπας, ὧ γεραί', ἀνέλπιστον λόγον;	
Πρ. ὁρᾶν Ὀρέστην τόνδε τὸν Ἄγαμέμνονος.	
'Ηλ. ποῖον χαρακτῆρὶ εἰσιδών, ῷ πείσομαι;	20
Πρ. ούλὴν παρ' ὀφρύν, ἥν ποτ' ἐν πατρὸς δόμοις	
νεβρὸν διώκων σοῦ μέθὶ ἡμάχθη πεσών.	
'Ηλ. πῶς φής; ὁρῶ μὲν πτώματος τεκμήριον.	
Πρ. ἔπειτα μέλλεις προσπίτνειν τοῖς φιλτάτοις;	
'Ηλ. άλλ' οὐκέτ', ὧ γεραιέ· συμβόλοισι γὰρ	25
τοῖς σοῖς πέπεισμαι θυμόν. ὧ χρόνῳ φανείς,	
ἔχω σὶ ἀέλπτως ΄Ορ. κὰξ ἐμοῦ γὶ ἔχῃ χρόνῳ.	
'Ηλ. οὐδεποτε δόξασ'. 'Ορ. οὐδ' ἐγὼ γὰρ ἤλπισα.	
Ήλ. ἐκεῖνος εῖ σύ; Όρ. σύμμαχός γέ σοι μόνος.	

(Euripides, Electra 553-581)

- (i) Translate lines 1–5 ($\chi \alpha \hat{i} \rho$), $\hat{\omega}$ γεραιέ . . . εἴπερ ἐστὶ ἔτι). [5]
- (ii) Lines 6–16 (τί μ ἐσδέδορκεν . . . οὐκέτ εῦ φρονεις): what is the atmosphere here? [8]
- (iii) Lines 17–29 (οὐκ εὖ φρονῶ . . . σύμμαχός γέ σοι μόνος): many have found this recognition scene unconvincing: do you?

[Total: 25]

Homer, Iliad XXII

3 Read the following passage and answer the questions:

τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·	
"ὢ πόποι, ἡ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος	
ώφθαλμοῖσιν δρώμαι ἐμὸν δὶ ὀλοφύρεται ήτορ	
Έκτορος, ὄς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρίὶ ἔκηεν	
Ίδης ἐν κορυφῆσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ αΰτε	5
εν πόλει ἀκροτάτη· νῦν αῦτέ ε δῖος ' Αχιλλεὺς	
άστυ πέρι Πριάμοιο ποσίν ταχέεσσι διώκει.	
άλλ' ἄγετε φράζεσθε, θεοί, καὶ μητιάασθε,	
ήέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν ῆέ μιν ἤδη	
Πηλεΐδη ' Αχιλῆι δαμάσσομεν ἐσθλὸν ἐόντα."	10
τὸν δὶ αΰτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Αθήνη·	
"ω πάτερ άργικέραυνε κελαινεφές, οίον ἔειπες·	
άνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,	
ἀψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;	
ἔρδὶ· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι."	15
τὴν δὶ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·	
"θάρσει, τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ	
πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἤπιος είναι·	
ἔρξον, ὅπη δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τὶ ἐρώει."	
ως είπων ώτρυνε πάρος μεμαυῖαν Αθήνην	20
βῆ δὲ κατὶ Οὐλύμποιο καρήνων ἀίξασα.	
Έκτορα δὶ ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπὶ ὠκὺς ἀχιλλεύς.	
ώς δ' ότε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,	
δρσας εξ ευνης, διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας·	
τὸν δὶ ἔι πέρ τε λάθησι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,	25
άλλά τ' άνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·	
ώς Έκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλεΐωνα.	
όσσάκι δ ¹ όρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων	
άντίον άίξεσθαι, ευδμήτους ύπο πύργους,	
εί πώς οι καθύπερθεν άλάκοιεν βελέεσσι,	30
τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποτρέψασκε παραφθάς	
πρός πεδίον, αὐτός δὲ ποτί πτόλιος πέτετ ἀιεί.	
ώς δ' έν ονείρω ου δύναται φεύγοντα διώκειν·	
ούτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν οὕθ' ὁ διώκειν·	
ὥς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν οὐδὶ δς ἀλύξαι.	35

(Homer, Iliad XXII. 167-201)

- (i) Lines 1–15 (τοῖσι δὲ μύθων . . . ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι): how does this scene with the gods increase the pathos of Hector's death?
 [10]
- (ii) Translate lines 17–21 (θάρσει . . . καρήνων ἀίξασα).
- (iii) Lines 22–35 ($^\circ$ Εκτορα δ° ἀσπερχὲς . . . οὐ δ° ὸς ἀλύξαι): how does Homer's language convey the drama of the chase? [10]

[Total: 25] [Turn over

Homer, Iliad XXII

4 Read the following passage and answer the questions:

" Έκτορ, ἀτάρ που ἔφης Πατροκλῆ ἐξεναρίζων	
σῶς ἔσσεσθὶ, ὲμὲ δὶ οὐδὲν ὁπίζεο νόσφιν ἐόντα,	
νήπιε· τοῖο δὶ ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγὶ ἀμείνων	
νηυσίν ἔπι γλαφυρῆσιν ἐγώ μετόπισθε λελείμμην,	
ός τοι γούνατ' έλυσα. σὲ μὲν κύνες ήδ' οἰωνοὶ	5
έλκήσουσ' ἀικῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν' Αχαιοί."	
τὸν δὶ ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Εκτωρ·	
"λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων σῶν τε τοκήων,	
μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι ' Αχαιῶν,	
άλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἄλις χρυσόν τε δέδεξο	10
δώρα, τά τοι δώσουσι πατήρ καὶ πότνια μήτηρ,	
σῶμα δὲ οἴκαδὶ ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με	
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα."	
τον δὶ ἄρὶ ὑπόδρα ἰδών προσέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς.	
"μή με, κύον, γούνων γουνάζεο μηδὲ τοκήων·	15
αὶ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη	
ὤμὶ ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οία μὶ ἔοργας,	
ώς οὺκ ἔσθὶ, δς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι.	
ούδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἴκοσι νήριτ' ἄποινα	
στήσωσὶ ἐνθάδὶ ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα,	20
ούδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι	
Δαρδανίδης Πρίαμος, οὐδὶ ῶς σέ γε πότνια μήτηρ	
ενθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, δν τέκεν αὐτή,	
άλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται."	
τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Εκτωρ·	25
"ή σ' ἐὺ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον	
πείσειν· ἡ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.	
φράζεο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι	
ήματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος ᾿ Απόλλων	
έσθλον έοντ' ολέσωσιν ένὶ Σκαιῆσι πύλησιν."	30

(Homer, Iliad XXII. 331-360)

- (i) Lines 1–6 (Έκτορ . . . τὸν δὲ κτεριοῦσιν Αχαιοί): what is the tone of Achilles' speech? [6]
- (ii) Lines 7–13 (τὸν δὶ ὁλιγοδρανέων . . . λελάχωσι θανόντα): Hector's plea is futile, but what effect does it have on the reader?[6]
- (iii) Lines 14–24 (τον δ' ἄρ' ὑπόδρα Ἰδών . . . κατὰ πάντα δάσονται): does Achilles seem heroic here?
- (iv) Translate lines 26–30 ($\hat{\eta}$ σ' εὐ γιγνώσκων . . . ενὶ Σκαι $\hat{\eta}$ σι πύλησιν). [5]

[Total: 25]

Section B

Essay

You must choose **one** of the two essays set on your chosen text. You should refer in your answer both to the text itself and, where relevant, to the wider historical, social, political and literary context.

Euripides, Electra

Either

5 'Orestes is weak and Electra is self-obsessed: neither character engages our sympathy.' Discuss. [20]

Or

6 What, if anything, would be lost if this play were performed as a radio play rather than on stage? [20]

Homer, Iliad XXII

Either

7 When he decides to face Achilles, Hector thinks that, at least this way, he will die ε υκλει ως. Do you think he does? [20]

Or

8 'Achilles is no hero: he is inhuman.' Discuss. [20]

Section C

You must choose **one** question from this section.

Either

Unseen Literary Criticism

9

Read the following passage and answer the questions. A translation of the passage is provided but in your answers you should refer to the Greek text where appropriate.

Troy has now fallen to the Greeks. Hector – the greatest of the Trojan warriors and Andromache's husband – is dead. Now, Andromache has just heard that their son, Astyanax, must die too, hurled from the walls of Troy.

' Aν. ..

ώ παί, δακρύεις; αισθάνη κακών σέθεν; τί μου δέδραξαι χερσί κάντέχη πέπλων, νεοσσός ώσει πτέρυγας ἐσπίτνων ἐμάς; ούκ είσιν Εκτωρ κλεινόν άρπάσας δόρυ γης εξανελθών σοι φέρων σωτηρίαν, 5 ού συγγένεια πατρός, ούκ ισχύς Φρυγών λυγρον δὲ πήδημὶ ἐς τράχηλον ὑψόθεν πεσών ἀνοίκτως πνεῦμὶ ἀπορρήξεις σέθεν. ώ νέον υπαγκάλισμα μητρί φίλτατον, ώ χρωτὸς ήδύ πνεῦμα. διὰ κενής ἄρα 10 έν σπαργάνοις σε μαστός έξέθρεψ όδε, μάτην δ' ἐμόχθουν καὶ κατεξάνθην πόνοις. νῦν, οὔποτὶ αῦθις, μητέρὶ ἀσπάζου σέθεν, πρόσπιτνε τὴν τεκοῦσαν, ἀμφὶ δὶ ἀλένας έλισσ' ἐμοῖς νώτοισι καὶ στόμ' ἄρμοσον. 15 ώ βάρβαρ εξευρόντες Ελληνες κακά, τί τόνδε παίδα κτείνετ οὐδὲν αἴτιον; ώ Τυνδάρειον έρνος, οὔποτὶ εἷ Διός, πολλών δὲ πατέρων φημί σὶ ἐκπεφυκέναι, ' Αλάστορος μὲν πρῶτον, εἶτα δὲ Φθόνου, 20 Φόνου τε Θανάτου θ' όσα τε γη τρέφει κακά. ού γάρ ποτ' αύχῶ Ζῆνά γ' ἐκφῦσαί σ' ἐγώ, πολλοίσι κήρα βαρβάροις Ελλησί τε. όλοιο· καλλίστων γαρ ομμάτων άπο αισχρώς τὰ κλεινὰ πεδί ἀπώλεσας Φρυγών. 25

(Euripides, Troades 749–773)

Andromache: My child, you are crying. Do you realise your troubles? Why do you cling to me with your hands and hold onto my dress, just like a bird nestling under my wings? Hector will not come, wielding his famous spear and rising from his grave, bringing safety to you, nor any of your father's family, nor any Phrygian strength. Falling from high up with none to pity you – a bitter jump – onto your neck, you will break off your life-breath. O young child in my arms, most dear to your mother, oh the sweet breath of your skin! Pointlessly indeed this breast nourished you in your swaddling clothes, in vain I toiled and was worn out with my efforts. Now – never again – embrace your mother, come to the one who bore you, put your arms around my back and kiss my lips.

O Greeks, you who have invented barbaric cruelties, why do you kill this child who has done nothing wrong? O daughter of Tyndareos, you were never daughter of Zeus! I say you had many fathers; first, the Spirit of Revenge, then Envy, Murder, and Death, and every plague that this earth breeds. I'll swear Zeus never fathered you, a destruction for many barbarians and Greeks. May you perish! For shamefully, with your beautiful gaze you destroyed the famous plains of Troy.

- (i) Lines 1–15 (ὧ παῖ, δακρύεις ... καὶ στόμὶ ἄρμοσον): how is pathos created for Astyanax's death?
- (ii) Lines 16–25 (ὧ βάρβαρὶ ἑξευρόντες . . . ἀπώλεσας Φρυγῶν): what feelings does Andromache display here towards Helen and how are they conveyed by the language? [6]
- (iii) Identify and briefly discuss four words or phrases that are characteristic of tragic diction and which it would be unusual to find in a prose author. [4]

[Total: 20]

Or

Essay

Answer **one** question on the theme relating to your chosen text. You must refer to your prescribed text and at least one theme text. You are reminded that credit is given for evidence of engagement with the secondary literature.

Either

Euripides, Electra: The House of Atreus

10 Villain or victim? Discuss the presentation of Agamemnon. [20]

11 'The House of Atreus tragedies are unremittingly bleak.' Discuss. [20]

12 Which aspect or aspects of the House of Atreus myths do you find most tragic? [20]

How much choice do you think the central characters in the House of Atreus myths have in their actions? [20]

Or

Homer, *Iliad XXII*: Heroism and Death in Homer

14	What do the women in Homer show us about heroism and death?	[20]
15	'The values of the typical Homeric hero are selfish.' Discuss.	[20]
16	Do Homer's heroes have anything to teach us?	[20]
17	How does Homer engage our pity in his death scenes?	[20

11

BLANK PAGE

BLANK PAGE

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

University of Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.